

Je aktivní management klíčem k ochraně saproxylických organismů?

Stromy s dutinami jsou klíčovými prvky, které pomáhají zachovat biodiverzitu v lesnatých krajinách. Populace početných druhů spjatých s dutinami a mrtvým dřevem se vyskytují často v biotopech v minulosti ovlivňovaných tradičními hospodářskými způsoby, jako je výmladkové hospodaření, ořez proutků u vrb a lesní pastva. Vliv tvorby dutin byl zjišťován u dvou porostů vrb bílých, kde docházelo k ořezu větví a u dvou porostů vrb bez managementu. Výsledky potvrzují, že seřezávání větví zvyšuje pravděpodobnost tvorby dutin, zejména u mladých stromů. U seřezávaných stromů se dutiny tvoří dříve a častěji. Vzhledem k tomu, že ořezávání větví urychluje tvorbu dutin, významně zvyšuje hustotu dutin potřebných pro výskyt dutinových specialistů. Na rozdíl od neošetřovaných stromů se u seřezávaných vrb dutiny vyskytují spíše v kmeni, jsou větší a obsahují více trouchu a jsou tudíž vhodnější pro výskyt většího počtu druhů. Ochrana a obnova stromů s dutinami jako specifických biotopů je klíčovou otázkou pro ochranu saproxylických druhů organismů. Je proto žádoucí uplatnit aktivní přístup k prevenci postupného ochuzování saproxylické biodiverzity. Jak ukazuje tato studie, ořez hlavatých vrb může hrát významnou roli při obnově biotopů pro saproxylické organismy.

Využitelné výstupy:

Stromy s dutinami jsou klíčovými prvky, které pomáhají zachovat biodiverzitu v lesnatých krajinách. Poskytují prostředí pro bohatá společenstva většinou vysoce specializovaných druhů. Stromy s dutinami ale z krajiny mizí a stávají se vzácnými a lokálními. Mnoho druhů živočichů, které jsou na tyto dutiny vázány, proto ustupuje a je ohroženo. Populace početných druhů spjatých s dutinami a mrtvým dřevem se vyskytují často v biotopech v minulosti ovlivňovaných tradičními hospodářskými způsoby, jako je výmladkové hospodaření, ořez proutků u vrb a lesní pastva. Ačkoli je často zmiňováno, že tyto postupy zvyšují formování dutin a zvyšují dostupnost odumřelého dřeva vystaveného slunci, nebyl jejich vliv nikdy vyčíslen. Vliv tvorby dutin byl zjišťován u dvou porostů vrb bílých, kde docházelo k ořezu větví a u dvou porostů vrb bez managementu.

Celkem bylo provedeno šetření u 1126 vrb. Dutiny byly přítomny u 677 z 820 seřezávaných vrb (83%) a u 103 z 304 neošetřovaných stromů (34%). Přítomnost dutin narůstala s rostoucí tloušťkou stromu. Výsledky potvrzují, že seřezávání větví zvyšuje pravděpodobnost tvorby dutin, zejména u mladých stromů. U seřezávaných stromů se dutiny tvoří dříve a častěji. Vzhledem k tomu, že ořezávání větví urychluje tvorbu dutin, významně tak zvyšuje hustotu dutin potřebných pro výskyt dutinových specialistů. Na rozdíl od neošetřovaných stromů se u seřezávaných vrb dutiny vyskytují spíše v kmeni, jsou větší a obsahují více trouchu a jsou tudíž vhodnější pro výskyt dutinových druhů. Seřezávané vrby poskytují rozmanité mikrostanovištní podmínky pro výskyt širokého spektra druhů včetně vzácných a ohrožených. Vzhledem ke své nízké výšce a stabilitě jsou seřezávané vrby méně náchylné k lámání větví a vývratům. Pokud je ořez větví prováděn pravidelně mohou poskytovat vhodné prostředí pro dutinové druhy po stovky let. Na druhou stranu, pokud dojde k přerušení v ořezu, dochází často k rozlomení kmene a tím ke zničení stromu a destrukci biotopu pro dutinové druhy.

Ochrana a obnova stromů s dutinami jako specifických biotopů je klíčovou otázkou pro ochranu saproxylických druhů organismů. Vytváření umělých biotopů může být nutné, zvláště pokud vytvoření takovýchto biotopů trvá přírodními pochody dlouho, nebo pokud chybí vlivy, které je vytvářely v minulosti. Je proto žádoucí uplatnit aktivní přístup k prevenci postupného ochuzování saproxylické biodiverzity. Jak ukazuje tato studie, ořez hlavatých vrb může hrát významnou roli při obnově biotopů pro saproxylické organismy. Pokud by byly stromy podél silnic, vodních toků a dalších liniových prvků pravidelně ořezávány, mohly by se stát důležitými biotopy a koridory propojující refugia s výskytem saproxylických živočichů.

Grafické přílohy: [vrby1.jpg](#) [1]

 [vrby2.jpg](#) [2]

Zdroj: Sebek P., Altman J., Platek M., Cizek L. 2013: Is Active Management the Key to the Conservation of Saproxylic Biodiversity? Pollarding Promotes the Formation of Tree Hollows. PLoS ONE 8(3): e60456. doi:10.1371/journal.pone.0060456

Zadal: Jiří Pokorný

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/je-aktivni-management-klicem-k-ochrane-saproxylickych-organismu>

Odkazy:

[1] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/vrby1.jpg>

[2] <https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/vrby2.jpg>